

формування навичок до створення умов для оволодіння комплексом компетенцій. Вітчизняні учені Н. Бібік, О. Овчарук аналізують та розглядають компетентнісний підхід в освітньому процесі як переорієнтацію «з процесу на результат освіти в діяльнісному вимірі» і розгляд цього результату через призму затребуваності в суспільстві, забезпечення спроможності випускника навчального закладу відповідати новим запитам ринку, мати відповідний потенціал для практичного розв'язання життєвих проблем, пошуку свого «Я» в професії, в соціальній сфері.

На підставі аналізу праць науковців було з'ясовано, що більшість дослідників погоджуються, що компетентнісний підхід в освіті спрямований на те, щоб «прив'язати» освіту до виробничого сектору та підвищити потенціал майбутніх фахівців з огляду на соціальні, економічні, політичні та культурні трансформації, які виникають у світі, в сучасному суспільстві, бізнесі.

УДК 005.521:334.7:005.336.2

І.І. Помінова, канд. екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

ПРОЄКТНИЙ МЕТОД У СИСТЕМІ ФОРМУВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Сучасна українська вища освіта має бути націлена на забезпечення майбутніх фахівців технологіями прийняття рішень в умовах свободи вибору, на формування особистості, налаштованої на сприйняття змін як природної норми.

Ринок праці вимагає від фахівця якісної підготовки до ефективного виконання посадових обов'язків та прояву високої професійної компетентності як надважливої якості особистості. В умовах сучасної ринкової економіки згідно з Рамковою програмою оновлених ключових компетентностей Європейського парламенту і Ради Європейського Союзу від 17 січня 2018 р. майбутній фахівець має бути готовим до діяльності в умовах забезпечення всебічного та сталого розвитку, соціальної єдності й панування демократичної культури, а наявність перерахованих вище якостей та рис складає його підприємницьку компетентність і гарантує конкурентоспроможність на ринку праці.

Підприємницька компетентність – це здатність особи співвідносити власні економічні інтереси з наявними матеріальними, трудовими і природними ресурсами й інтересами інших людей та суспільства; бути готовим активно діяти, організовуючи власну трудову діяльність і працю колективу; своєчасно адаптуватись до нових потреб ринку праці, оцінюючи власні особистісні та професійні можливості й здібності; ухвалювати економічно обґрунтовані рішення, складати й реалізувати плани діяльності, презентувати інформацію про її результати. Підприємницька компетентність є інтегральною, комплексною характеристикою рівня професійної кваліфікації майбутнього фахівця, тому її формування потребує використання специфічних методів навчальної роботи та особливих оціночних засобів для діагностування рівня її сформованості та розвитку.

Серед важливих методів формування у майбутніх фахівців підприємницької компетентності особлива роль належить проєктному методу, який в багатьох країнах світу (США, Великобританія, Німеччина, Ізраїль, Нідерланди та ін.) отримав популярність через раціональність поєднання теоретичних знань і їх практичного застосування для вирішення конкретних проблем. Його застосування передбачає розв'язання здобувачем вищої освіти або групою здобувачів певної задачі й базується, з одного боку, на використанні різноманітних методів і засобів навчання, а з іншого – на інтегруванні знань та умінь з різних галузей, що формує підприємницьку компетентність. Участь в проєктній діяльності дозволяє формувати у людини вміння ставити і розв'язувати завдання для вирішення проблем, самостійно мислити, добувати і застосовувати знання, ретельно обмірковувати прийняті рішення, чітко планувати власні дії, ефективно співпрацювати в різноманітних за складом і профілем групах, бути відкритими для нових контактів і культурних зв'язків. Наявність підприємницької компетенції є умовою ефективного самовизначення особи, її соціалізації та успішної професійної діяльності.

Проєктна діяльність є однією з форм інноваційного навчання, оскільки дозволяє формувати такі компетентності, як: володіння культурою мислення; здатність до сприйняття, узагальнення та аналізу інформації, до роботи з інформацією в глобальних комп'ютерних мережах; вміння застосовувати методи теоретичного та експериментального дослідження; готовність до взаємодії з колегами, до роботи в колективі; здатність нести відповідальність за результати своєї професійної та соціальної діяльності тощо.

Використання методів і технологій на основі проєктної діяльності дає можливість змінити психологію учасників навчального

процесу шляхом зміщення акцентів з традиційної освітньої технології на інноваційну, наблизити процес навчання до потреб роботодавців; формувати підприємницьку компетентність на основі практико-орієнтованого навчання. Для здобувача вищої освіти проєкт – це можливість максимального розкриття свого творчого потенціалу, засіб самореалізації, діяльність, яка дозволяє проявити себе індивідуально або в групі, спробувати свої сили, показати публічно досягнутий результат. Метод проєктів не заперечує, а доповнює інші методи професійного навчання через свою особливу специфіку – тривале особистісне занурення здобувача в значущу для нього проблему.

Для формування підприємницької компетентності на кафедрі міжнародної економіки та економічної теорії ефективним є застосування монопроєктів на перших курсах навчання, заснованих, як правило, на використанні знань з однієї дисципліни (наприклад, «Мікроекономіки»), і міжпредметних (міждисциплінарних) проєктів на старших курсах (наприклад, «Мікроекономіки», «Зовнішньоекономічної діяльності підприємства», «Міжнародного ціноутворення»).

УДК 37.03

О.В. Самохвалова, канд. техн. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

О.А. Круглова, канд. екон. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

С.Г. Олійник, канд. техн. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

ФОРМУВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ

Підготовка висококваліфікованих спеціалістів, затребуваних на ринку, передбачає набуття студентами під час навчання не тільки спеціалізованих знань (*hard skills*) і комунікативних навичок (*soft skills*), а також здатностей до самореалізації та організації власної діяльності, що відповідає сучасному підходу щодо розширення дихотомії *hard-soft* поняттями *self skills* та *life-competencies*.

У Стандарті вищої освіти України за спеціальністю 181 «Харчові технології» для другого (магістерського) рівня вищої освіти наведено компетентності випускника, до складу яких включено здатність генерувати нові ідеї (креативність) (ЗК 3), розробляти програми ефективного функціонування підприємств харчової промисловості та/або закладів ресторанного господарства відповідно